

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видав. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Роб. Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

В 64. РОКОВИНІ СМЕРТІ ПОЕТА.

Дня 10. березня 1925. минуло 111 літ, як уродився найбільший український поет Тарас Шевченко, а 11. березня минуло 64 роки, як він умер.

Умер поет, але не умерло його слово. Його могутнє слово протесту проти неправди і нерівності, проти поневолення невеликим гуртом багатів мільйонів маси працюючих — це слово буде вічно жити в серцях мільйонів українських робітників і селян. Його огненно-падкі клічі:

"Похвайте та вставайте.
Кайдани порвите,
І вражого злою кров'ю
Волю окропите"

живуть в серцях поневолених польською шляхтою і румунськими боярами українських селян і робітників і кличуть їх до боротьби з насильниками і будуть кликати, доки ті маси не пішлиють польської шляхти та румунських бояр слідами російських поміщиків.

Коли-ж ми перейдемо на Радянську Україну, де поклик Тарасові здійснився, то побачимо, що імя Тараса Шевченка серед робітників і селян вільної країни пишавється тепер поруч величного імені Леніна. У всіх державних установах, освітніх інституціях від найвищої до найнищої, в селянських будинках, хатах-читальнях, дитячих притулках, в робітничих клубах — всюди поруч з портретом Леніна — портрет Шевченка, поруч з бюстом Леніна — бюст Шевченка, поруч кличів Леніна — кличі Шевченка.

Тепер будують в Києві пам'ятник Леніну, будують і пам'ятник Шевченкові. Пам'ятник Шевченкові будуть в одному з найкращих місць міста Києва, в самому його центрі, на бувшій царській площі, на тому місці, де колись стояв пам'ятник цареві Олександрові II. В багатьох селах українські селяне побудували Шевченкові пам'ятники, назвали його іменем свої освітні інституції, вулиці міст, бульвари. Найкращий і найбільший в Києві бувший Бібіковський бульвар, що пересікає своєю широкою лінією більшу половину міста Києва, названо іменем Шевченка. Цілий округ, з містом Канівом включно, на Київщині названо також іменем Шевченка.

Чернену гору з Могилою Шевченка удержавлено. З могили усунуто в 1923 році хреста, а поставлено тимчасово високе погруддя Шевченка, а тепер розробляється проект будівництва пам'ятника. З цілої околиці гори буде зроблено заповідник ім. Т. Шевченка, і робляться заходи для створення музею-бібліотеки в Тарасовій хаті на Чернечій горі над Дніпром.

В Чернігівському музею ім. В. Тарнавського відкрито Шевченківський відділ, в якому зібрано найкращу збірку художніх і рукописних творів Т. Шевченка, його альбоми, акварельні малюнки різних історичних пам'яток, всього около 400 художніх творів. Друга по кількості збірка художніх творів Шевченка міститься в І. Державному музеї в Києві. Тепер звернено увагу на музей Шевченка в Звенигороді. Кілька разів порушувало в пресі і обговорювалося в різних комісіях будову спеціального Всеукраїнського будинку ім. Т. Шевченка, який мав би бути на віршечі Ленінського інституту в Москві.

Так шанують пам'ять Тараса Шевченка працюючі маси Радянської України, які "вражого злою кров'ю" окропили свою волю.

Розуміється, що ні сили генія, ні поля і розміру діяльності Т. Шевченка не можна рівняти до сили генія Леніна. Постає питання була монолітно-інтернаціональна. Ленін був учитель, вожд поневолених цілого світу і цілому світу працюючих він знав, близький, дорогий. Шевченко був бунтар-революціонер свого часу і своєї країни і дорогий її працюючим масам. Постає питання була міжнародна капіталістична система визиску, класова боротьба з нею, а постає Шевченка викував гнет царату та панської наруги над селянами України. Ленін був чоловік науки, а Шевченко самоук. Міжнародний працюючий люд має тільки одного Леніна, а пори немо працюючої кожної нації мають свого Шевченка, імя якого шанують нарівні з іменем Леніна так само, як українські працюючі маси шанують імя свого Шевченка. Ленін був великий учитель комунізму не тільки на словах, але й на ділі, а Шевченко під кінець свого життя тільки одним ухом почував про нову тоді науку, що появилася на заході Європи, де вже тоді залізною стопою встановився капіталізм — про комунізм і прийняв цю науку своїм класовим інстинктом.

За Шевченка, як і за інших українських поетів і діячів-революціонерів — Франка, Павлика, Драгоманова, чіпляються тепер різні "патріотичні" товариства "мочемордія", "реби з кокардою на лобі", та просто, як каже А. Річський, стараються "притягнути його за чуба до ідеології петлюрівської буржуазно-контрреволюційної державности". Тягнуть до себе Шевченка і греко-католицькі поли, не дивлячись на його "Івана Гуса"; тягнуть його і греко-православні, та й інші секти серед Українців не від того, щоб і собі іменем Шевченка погандлювати. Всі вони в роковини смерті або уродження Шевченка люблять для людського ока помехати кадилами та кропилами в його пам'ять, але понад їх мерзенні голови Шевченко своїм, мов з крич викликаним словами до окованих, одурених, кадилами окованих працюючих мас каже:

"Проспівайте. Будем, брате,
З багрянцем очі драти,
Людським з кайдан закурати,
"Наземним" під тонити,
Кропилами будем, брате,
Нову хату вибитати."

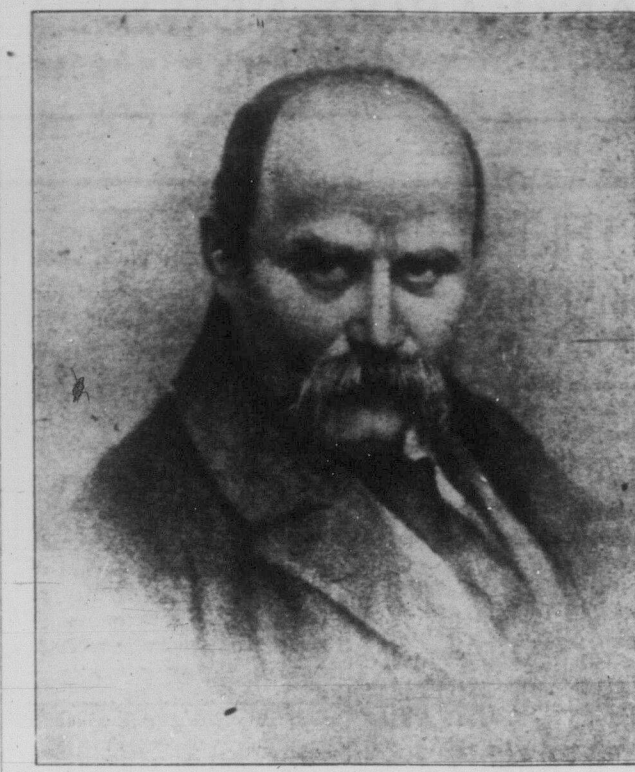
А працюючим цілого світа він спокійно переконано твердить, що приїде час, коли:

"...люде тиско,
Без всякого злого злока,
Царя до ката поведуть."

Так, поведуть. Не робить різниці, чи царя в короні, чи царя капіталу, що примостився на троні "демократичної республіки", приїде час, що люде поведуть його до ката, а тоді

"Спочинуть невольничі
Утомлені руки,
І коліна відпочинуть,
Кайданами куті."

Шевченко — син зарібника-панцизняка, сам наймит, страдалець, лишив свої заповіді поневоленням, визискуванню і безправним своїм братам цілого капіталістичного світа. І ці його заповіді справдіться.

ТАРАС Г. ШЕВЧЕНКО.

ТОВ. СТАЛІН ПРО КОМУНІСТИЧНУ ПАРТІЮ НІМЕЧЧИН.

Понинче подаємо незвичайно Викрити соціал-демократію, цікаву розмову тов. Сталіна з привісти її до ролі незначної членом німецької компартії т. меншости в робітничій класі Герцогом про перспективи німецької комуністичної партії її боротьби за конкретні потреби робітничої класи. Але

На запитання тов. Герцога, провисти таку політику здатна чи вважає тов. Сталін політиці, лі кадр керівників, що має на чолі й господарче становище Німеччини за таке, що робітничий клас повинна на противі найближчого часу повести боротьбу за владу, т. Сталін відповів: "На це запитання було-б дуже важко точно відповісти, коли мова йде про термін, але не тенденції. Нічого доводити, що пінніша ситуація значно відрізняється від ситуації 1923 року. Це не виключає, однак, того, що ситуація може круто змінитися в найближчому часі на користь революції, з огляду на можливі серйозні зміни в зовнішній обстановці. Нестабільність міжнародної обстановки є гарантією того, що ця гапка може бути дуже правдою".

На запитання тов. Герцога, чи потрібно Н.К.П. з огляду на данні умови довгого підготовчого періоду для завоювання більшовицького пролетаріату, тов. Сталін сказав: "Гадаю, що план Доса вже дав де-які наслідки, що привели до де-якої сталості становища (проходження американського капіталу в німецьку промисловість, стабілізація валют і т. д.). Але досовеский план-мас й негативні сторони, які не менше повинні впливати на найближчий час. Однак, це не є єдина умова для німецької революції."

"Для перемоги цієї революції необхідно, щоб компартія представляла більшість робітничої класи й стала рішучою силою серед робітництва. Необхідно, щоб соціал-демократію було викрито, розбито, зведено до становища незначної меншости робітничої класи. Без цього нічого й думати про диктатуру пролетаріату. Найсприятливішою для революції обстановкою можна було-б вважати ту обстановку, в якій внутрішня криза в Німеччині, рішучий зріст сил компартії припинив на час серйозних ускладнень у таборі зовнішніх ворогів Німеччини."

На запитання т. Герцога, що треба робити, щоб обернути комуністичну партію Німеччини в таку енергійну партію з прогресивно зростаючими силами, тов. Сталін сказав: "Деякі товариші гадають, що зміцнити партію й гадують, що в такій ситуації варто-б виставити II, значить виключити з партії всіх тих, що мають інакші думки. Це неправильно, відпові:

ДЕ ПРАВДА?

Кожне число "Вістей" я читаю, як то кажуть, від дошки до дошки, не лишаю нічого не прочитаним, бо знаю, що кожне слово в них має свою вагу. Не можу сказати з певністю, котрий то вже раз читав ті скромні упіснення: "Чи ви ворог своїм приятелям? Коли ні, то чому не постараетесь, аби всі ваші приятелі читали "Укр. Роб. Вісті"? Ви зробите їм приятельську прислугу".

Над цим я застановляюся не раз, та думаю над способами, якими-б то можна було зробити своїх сусідів передплатниками "Укр. Роб. Вістей". І коли я, старий як гриб, одною ногою стою вже по тамтін боці, не злякався, взяти до рук цієї газети і все в ній знаходжу розраду, тодіому другі, мої сусіди, бояться пірши некою-то вогню? Сусіди, чи справді ви його так дуже боїтеся? Може, бо і я колись мав великий страх перед ним, тим певним вогнем, а це тоді, коли я почав читати "Життя святих". Читав день і ніч, що й робота мене не брала. Нерозум і на жіночку гукну, чому не слухаю. Читаю, як то "святото" мучать, а тут сила ангелів над ним і тільки чекають, щоб сейчас по його смерті потягнути його душу на доно Авраамове. І я так тим всім перенявся та думав, що от, от і мене, ангели занесуть з тілом і душею до неба.

Аж тут, на моє нещастя попала мені в руки Біблія. Читаю. Та раз випала груба книжка з рук. Спер я свою сиву голову на руки та думаю. І що-ж тепер з моїм царством небесним? Думаю, що це мені читати і не хочу йти в вир. Сиджу ще раз, сказано виразно, має бути страшний суд, прикінці світа прийде сам Господь судити людей і доперва по суді можна буде дістатися чи то до царства небесного, чи до пекла. А що діється з душами до того часу, то я не знаю, а також і "Біблія" не дала мені від-

повіді. А тут поли зараз по смерті чоловіка гонять його душу до неба. (Розуміється, коли добре заплатити.) Так і подумав: хто говорить неправду — "Життя святих", чи Біблія? А може часом вдатися за порадою до "Ранка", що-б пояснив цю справу, бо "Ранок" спеціаліст по тім фаху.

З того часу я занехав ці "книги" цілком, та й "розписався" з попами. А що чоловік живе не тільки одним хлібом, а потребує і щось іншого, щоб поширювати своє знання, почав я передплатувати "Укр. Роб. Вісті" та читати робітничі видання, наукові книжки та бетристуку наших пролетарських письменників. І тепер не раз собі думаю: Гей, гей! Коби мені так двадцять, або тридцять літ назад, а то прийдемося лягати в могилу, не діждавшись цього "Великого дня". А мої сусіди сплять сном блаженним. Тяжко якось пізнати їм правду. Стараюся зробити їм передплатниками "Укр. Роб. Вістей", та тяжко, дуже тяжко.

Компанія зробила мене господарем — каже мені один фермер, мій сусід.

Не компанія вас, а ви компанію зробили господарем, ви, я, і другі такі як ми. Компанія, це великий дармоїд, що нічого не робить, а ми, фермери і робітники працюємо на них і вони мають мільйони, а ми, що зробили цю країну багатою, що від нашої ішениці елеєватори тріщать, живемо в таких самих злиднях та біді, як і в старому краю жили.

Але мій сусід вірить повісти та "Рипинді" і що вони скажуть, це святе для него. Скажуть: Ти гість в Канаді. Так, пане, я гість. — Компанія зробила тебе господарем. Так-pane, компанія зробила мене господарем. Вразуми їх Господи, не віддають бо, що роблять. Амінь.

Нотон Глен, Ата.

Дідусь.

КОЛЮЧКИ.

В Лондоні п'ять тисяч безробітних лікарів рад-б дістали роботу за \$10.00 тижнево. Ночують вони в закутинах ріки Темзи.

Прийдемося їм розпочати генеральну операцію тої системи, що позбавила їх праці та так її оперувати, щоб вона й ноги протягнула.

На зацікавленні посів в оттавському парламенті виявилось, що місце для гри в гольф в Джеспер Парку коштувало національну залізницю \$124,290.00; друге таке саме місце для гри в гольф в Мінні (літня резиденція для панів) коштувало \$94,631.00.

Отже на будову місць гри для панів держава має \$218,921.00, а для безробітних, або для страйкуючих майнерів, в Новій Шкотії держава немає грошей.

Коли єпископ Будка "подумав і з отвореними очима", то подумався, що "не будь тільки часописам, - нема тільки сект". А раз "справа зі сектами є вже скінчена", то "вони тоді жили своїм життям і вмерли своєю смертю, а ми так само".

А коли редактор "Кан. Українця" "подумав за заплаченими очима", то подумався, що треба взяти вину з Будки за "стиль" реферату на себе і рече:

"Реферат цей поданий з запіскою, а не з вповні випрацьованого відчиту, або скороченого записку при вголосовуванні його".

Отже, перше — сам не знає з чого той реферат був поданий, друге — потверджує нашу увагу, що не тільки Будка, але й редактор "Кан. Українця" не знає української мови.

Коли так, то йди редакторе вітці пасти і не каліч української мови.

Куркуленько.

В КРАЇНІ НЕВОЛИ І СЛІЗ.

ЗВІРСТВА В ПОЛЬСЬКИХ ТЮРМАХ.

Відкрилася сесія Центрального Виконавчого Комітету Радянської Білорусі. Сесію привітали бувші політичні в'язні, які недавно звільнені по обміну з польських тюрем й прибули закордон.

Від польських революціонерів з привітанням сесії виступив тов. Моршинкевич, який відзначив поширення революційного руху серед польських робітників, не зважаючи ні на які переслідування. Звіданий з в'язень польських тюрем тов. Левинський повідомив, що умови життя в польських тюрмах надзвичайно жалючі. Більшість в'язнів, що пробули кілька місяців або років у польських одиницях, хорі на сухоті. Вони повільно вмирають. Польські тюремні лікарі зовсім не дають про покращення становища хорих. Тов. Левинський розповів про звичає поводження тюремної влади з в'язнем Єфремовим, який також підлягав обміну. Єфремов вже після того, як обміну призначили на обміну, було посаджено в карцер, не зважаючи на те, що він був хорий на сухоті. В наслідок він тяжко захорів і в безнадійному стані доставлений в Білостоцьку тюрму, звідки його повинні були направити до кордону. Однак, в Білостоці він помер. І замість його Поляки видали при обміні посвідчення про його смерть. Тов. Левинський

НОВА СПРОБА ОРГАНІЗАЦІЇ УКР. УНІВЕРСИТЕТУ.

"Діло" у статті "Університетська партизанщина" повідомляло, що польський уряд під впливом Тугута відновив свої спроби утворити липовий український університет.

Після недавньої спроби професора Смал-Стоцького організувати український університет в Кракові, польський уряд звернувся в цій справі до закордонних професорів.

Із Праги прибула до Львова група українських професорів польської орієнтації на чолі з д-ром Мадейським. "Професори", що прибули, воям невідомі в науковому світі. Вони намагалися зв'язатися з українською професурою в Україні, але ці відмовилися. Професори, що прибули, все таки пробують організувати університет в... Луцьку.

Вони вербують "учених" із скомпромітованих учителів деяких приватних польських гімназій.

У громадських колах Галичини зазначають, що нова спроба організації українського університету провалиться так само, як спроба Смал-Стоцького. Львівське студентство звернулося з відозвою до всіх українських студентів та абітурієнтів, бойкотувати новий університет, як що-б його утворено.

Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

НОВА ІНЦЕНДЕРОВКА "ЗРАДИ ДЕРЖАВИ".

На місяць з'явився визначений пересудування справи про обвинувачення визначних українських громадських діячів державних діячів за державну зраду й шпигунство.

На лаві підсудних сиділи колишній начальник генерального штабу У.Н.Р., Андрій Мельників, колишній начальник контррозвідки при штабі Петлюри, Городецький і вчителька перемиської гімназії Ірина Вахнянінова, кілька студентів львівського університету та кілька селян тернопільського і бережанського повітів.

Обвинуваченні просили в судній в'язниці понад 11 місяців. Їхня справа зв'язана з арештом замученої польськими катями невідомої Ольги Бесарабової.

Акт обвинувачення містив 200 сторінок. Захистити обвинувачених визначні українські адвокати.

Адвокатура внесла вже протест проти акту обвинувачення, що складений на підставі фальшивих зізнань свідків. У протесті зазначається, що обвинуваченні під загрозою катувань були позбавлені можливості спростувати ці зізнання, які їм пропонували підписати. Чимало свідків давали свої зізнання в обстановці, що виключала можливість сказати правду. Загроза катування висіла над головою майже всіх свідків.

Оборонці обвинувачених мають думку викрити на суді інквізиторські методи польської судної влади.

За останній час у Львові поширюються чулки, що, поскільки підсудних обвинувачують за шпигунство, ця справа слухатиметься в надзвичайному трибуналі "в шпигунських справах", що складається із трох суддів.